

Balsių
bendruomenė

BALSIŲ BALSAS

Vilniaus Balsių mikrorajono bendruomenės 2014 metų leidinys Nr.1 (2) ● www.balsiai.org ● info@balsiai.org

KAS ESAME

Vaida STOŠKUVIENĖ

„Žvelgiame dešimtmetį į priekį“

Po kiekvieno lietaus gatvėse purvo kone iki kelių, vakarais jos skendi tamsoje, o parke – beveik juosmenį siekiančios piktžolės. Taip prieš dešimt metų atrodė Balsiai – šiomis dienomis vienas sparčiausiai besiplečiančių Vilniaus mikrorajonų su moderniausia Lietuvoje mokykla, vaikų žaidimų erdvėmis, krepšinio ir tinklinio aikštelėmis po atviru dangumi, Mitologinių skulptūrų parku. Apie tai, kaip patys balsiečiai visa tai sukūrė ir kokios jų ambicijos artimiausiam dešimtmečiui, kalbėjomės su Balsių bendruomenės tarybos pirmininku **Rimantu MICKA**.

Laukti ištiesė rankas Balsių bendruomenės tarybos nariai gali nebent pozuodami fotoobjektyvui
Petro Mažeikio nuotr.

- Aktyvūs balsiečiai į iniciatyvinę grupę susibūrė 2002 metų balandį. Kas paskatino kurti bendruomenę?

- Kaimynus suvienijo bendros problemos. Balsių rajonas pradėtas kurti 1989-aisiais, tačiau užklupo Rusijos krizė, vėliau – bankų griūtis. Neseniai nepriklausomybę atgavusiai valstybei tokių mikrorajonų, kaip mūsų, problemos tikrai buvo ne pačios svarbiausios. 1993 metais nemažai namų jau buvo pastatyta, tačiau kai kuriuose jų nebuvo nei vandentiekio, nei elektros. Savivaldybės atstovai buvo kategoriški – kaip norite, taip ir kapstykitės. Ne vienam kaimynui kilo klausimas, kaip gyvensime su nepravažiuojamais keliais, statybinių atliekų sąvartyno pašonėje? Supratome: jei sėdėsime ir lauksime, gyvenimas gali praeiti pro šalį. Taigi suėjome penkiolika kaimynų, susimetėme po kelis šimtus litų smėliui, skaldai – ir viena gatvė – jau pravažiuojama.

Kai 2005 metais buvo pradėta įgyvendinti savivaldybės programa, pagal kurią pusę mikrorajonų infrastruktūrai plėtoti reikiamų lėšų skyrė miesto valdžia, o likusius turėjo investuoti patys gyventojai, šią dalį jau buvome investavę. Tad galėjome prašyti pinigų iš miesto biudžeto. Taip per trejus metus pritraukėme apie pusantro milijono litų ir išasfaltavome trylika kilometrų gatvių.

- Kodėl bendruomenės nariams ne vis viena, kaip atrodo teritorija už jų tvoros?

- Iš pradžių daugiausia dėmesio skyrėme ūkinėms problemoms spręsti, tačiau jau 2004 metais Verkių seniūnijos vyriausiojo architekto Algio Urbaičio paprašiau, kad nubraižytų mikrorajono apželdinimo schemą. Jis labai nusistebėjo, kol kas nors viską duos. Įsirenginėjant namą, nėra paprasta pusantro tūkstančio litų skirti keliui tiesiti ar gatvės apšvietimui įrengti, tačiau negali gyventi, kai kiemas išpuoselėtas, o už tvoros baisu ir žingsnį žengti.

Dažnai girdžiu, kad Balsių žmonės – kitokie. Iš dalies tai tiesa, nes daugelio balsiečių požiūris platesnis nei gyvenančių daugiabučiuose, kuriems laiptinė – svetima nežinia kam priklausanti teritorija. Mes rankų ištiesė nestovime ir nelaukiame, kol kas nors viską duos. Įsirenginėjant namą, nėra paprasta pusantro tūkstančio litų skirti keliui tiesiti ar gatvės apšvietimui įrengti, tačiau negali gyventi, kai kiemas išpuoselėtas, o už tvoros baisu ir žingsnį žengti.

Pamenu, tais laikais, lapkričio pabaigoje, mano penktokas sūnus grįžo iš antros pamainos mokykloje su vienu batų rankoje, purvinais drabužiais. Jam einant į klimpo koja, mėgino traukti, bet batas išsprūdo. Kol žvejojosi batą, visas išsimolino. Tada savęs ir kaimynų paklausiau, kiek galime kentėti? Nusprendėme – reikia mokyklos.

- Balsių mokykla – vienintelė po nepriklausomybės atkūrimo sostinėje pastatyta valstybinė ugdymo įstaiga. Kodėl pavyko būtent balsiečiams?

- Balsių mokykla prieš trejus metus duris atvėrė todėl, kad aktyvūs bendruomenės nariai dirbo žvelgdami

dešimtmetį į priekį. Prirėkė net devynerių metų, kol ji buvo pastatyta. Tačiau išvalga, kad mokykla bus itin reikalinga 2010–2011 metais, pasitvirtino – mokyklos atidarymo dieną atėjo 730 vaikų.

- Tikriausiai mažai kas tikėjo, kad Balsiai turės mokyklą?

- Kai savivaldybei pateikėme pirmuosius raštus, kad mokyklos Balsiuose labai reikia, išgirdome, kad mūsų planai – nerealiūs. Sakė, galbūt mokykla bus statoma Santariškėse ar Jeruzalėje, bet tikrai ne Balsiuose. 2003-aisiais surašėme gyventojus, kurių tuo metu suskaičiavome 4790 ir prognozavome, kad 2010 metais čia gyvens apie 10000 žmonių. Pateikėme anketas savivaldybei ir tada valdininkai suprato, kad mes neimprovizuojame, nereikalaujame neįgyvendinamų dalykų, o kryptingai dirbame. Mokykla – įrodymas, kad, jei norime, galime įgyvendinti visus planus.

Šiuo metu bendruomenės nariais gali tapti visi gyvenantys Balsiuose ir aplinkinėse sodų bendrijose – nuo Ožkinių iki pat Birelių. Tikrieji nariai – tie, kurie supranta, kad viską, kuo dabar naudojasi, kažkas sukūrė, todėl savo darbais, idėjomis, nario mokesčiu tai palaiko ir tęsia.

- Balsių bendruomenė – stipri, Taryba dirba kryptingai ir nesustoja pusiaukelėje iškilus net, atrodytų, neįveikiamoms kliūtimis. Tad kaip po dešimties metų atrodys Balsiai?

- Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų skiriama pakankamai lėšų miestų ir priemiesčių infrastruktūrai plėtoti. Tad jeigu mums pavyks pateikti koncentruotų minčių, pritraukti verslininkų, dar glaudžiau bendradarbiauti su savivaldybe dėl žemės panaudojimo, galime labai greitai turėti ir darželį, ir dviračių takų, ir patogesnę susisiekimą visuomeniniu transportu. Tokie šiuo metu ir yra mūsų prioritetai.

O po dešimtmečio pagrindinės mikrorajono gatvės bus Balsių ir Ragučio. Čia stovės prekybos ir paslaugų centras, daugiafunkcis bendruomenės veiklos centras su moderniu sveikatos priežiūros centru, dvasingumo sale, patalpomis sportuoti, baseinu, bendruomenės dienos centru. Čia bus organizuojamos įvairios veiklos senjorams, neigaliesiems, vaikams. Tikiu, kad pagaliau turėsime ir vietos savivaldą, seniūniją ar municipalitetą. Mitologinių skulptūrų parko apsup-tame darželyje klegės vaikai.

- Ko šiuo metu labiausiai trūksta, kad bendruomenių iniciatyvos Lietuvoje greičiau skintųsi kelią?

- Bendruomenių idėjoms ir planams tapti realybe labiausiai padėtų vietos savivalda. Juk seniūnas ar viršaitis (ne taip ir svarbu, kaip vadintųsi šios pareigos) geriausiai žino vietos gyventojų problemas, nes yra arčiausiai žmonių. Taigi gali operatyviai jas spręsti. O savivaldybės atstovams sunku išskirti vieno ar kito mikrorajono prioritetus, todėl dažniausiai visus stato į vieną eilę. Šiuo metu norėdami greičiau išspręsti, tarkime, kelių asfaltavimo, vaikų ugdymo įstaigų ar darbo vietų kūrimo problemas, iniciatyvos imasi patys gyventojai. Tačiau teritorijų planavimas, infrastruktūros plėtra ir jos priežiūra, gyventojų apklausų, kultūrinių renginių organizavimas ir sporto bei sveikos gyvensenos skatinimas neturėtų būti visuomeninis, neatlyginamas darbas.

Šiandien mes kuriame ateitį, todėl svarbu ką veikiamo čia ir dabar, kiekvieną dieną. Juk kuriamės čia ilgam ar ne?

Į Balsių turgelį – apsipirkti ir pabendrauti su kaimynais

Pirmasis turgelis gegužės 31 dieną sulaukė neįtikėtinai daug lankytojų - kai kurie produktai buvo išpirkti per porą valandų

Petro Mažeikio nuotr.

Vaida STOŠKUVIENĖ

Ne vienus metus brandinta ūkininkų turgelio idėja pagaliau įgyvendinta. Ties Ragučio–Balsių–Bubilo gatvių sankirta įsikūrusiame Balsių turgelyje kiekvieną šeštadienį nuo 10 iki 14 val. savo gaminiams prekiauja ūkininkai iš įvairių Lietuvos rajonų.

Tik entuziastų dėka

„Norime, kad kaime užaugintų daržovių, uogų, pačių ūkininkų pagamintų sūrių, keptos duonos, konditerijos gaminių, kaimiškos mėsytės, rūkytos ir šviežios žuvies balsečiai galėtų nusipirkti savo mikrorajone. Čia gyvena daug sveika gyvensena ir mityba besirūpinančių žmonių, tarp jų – šeimos su mažais vaikais, tad natūraliai užauginti ir sveikai, be cheminių priedų pagaminti maisto produktai jiems itin aktualūs. Nuo šiol dėl jų nebereikia blaškytis po miesto turgelius. Daug būtiniausių produktų galima įsigyti Balsiuose“, - džiaugiasi viena iš ūkininkų turgelio iniciatorių Balsių bendruomenės tarybos narė Adonė Markienė.

Daugelis balsečių apie turgelį svajojo ne vienus metus, tačiau dėl biurokratinių reikalavimų jo steigimas nusikeldavo iš vieno pavasario į kitą. „Važiudama Ragučio gatve, akimis dažnai palydėdavau apleistą sklypą, kuriame numatytas daugiafunkcis bendruomenės veiklos centras. Žinojau, kad sklypas – visuomeninės paskirties, tad vis pasvarstydavau, jog tai – ideali vieta turgeliui. Jo steigimu ir pradėjau rūpintis įsijungusi į Balsių bendruomenės tarybos veiklą“, - prisimena A. Markienė.

Moteris pasakoja, kad viena didžiausių kliūčių buvo turgelio projektas, kurį reikėjo pateikti Vilniaus miesto savivaldybei. Mat už jo parengimą architektai paprašė kelių tūkstančių litų. „Tokios sumos bendruomenės taryba negalėjo

skirti, tačiau praėjusių metų rudenį atsirado bendraminčių, kurie taip pat degė ūkininkų turgelio idėja: architektas Linas Janėnas be atlygio parengė projektą, bendruomenės tarybos narė Jolita Dereševičienė nubraižė planą, kaip turėtų išsidėstyti prekiautojai. Ji suorganizavo ir techniką, kuria buvo paruoštas turgeliui numatytas sklypas. Reikėjo išrauti ne vieną dešimtmetį čia buojusius krūmus, nupjauti žolę. Visi, prisidėję prie turgelio gimimo, dirbo be atlygio, vedini entuziazmo ir didelio noro, kad gyvenimas Balsiuose būtų dar jaukesnis ir patogesnis“, - pabrėžia A. Markienė.

Turgelio kūrėjai norėjo įsitikinti, kad balsečiams bus siūloma tik šviežių aukščiausios kokybės gaminių, tad patys aplankė ne vieną ūkį, paragavo daugelio gaminių ir įvertintų produktų gamintojus pakviėtė prekiauti Balsiuose.

Bus ir duonos, ir renginių

Taigi, atvykę į balsių turgelį, galite tikėtis, kad čia išgysite prancūziškų rudųjų viščiukų, kurių mėsa kur kas minkštesnė ir sultingesnė nei įprastų broilerių, taip pat – ekologiškai užaugintų daržovių bei uogų. Jauni ūkininkai iš Panevėžio į Balsius pažadėjo nuolat atvežti pagal išskirtinę receptūrą gaminamą karvės pieno sūrį su džiovintais pomidorais, žolelėmis, kanapių sėklomis, pačių brandintų fermentinių sūrių. Ruginė duona, kuria prekiaujama Balsių turgelyje, minkoma rankomis, o kepama malkomis kūrenamoje krosnyje. Gardžiai turgelyje kvepia ir žuvimi: jos, paruoštos pagal senovinę receptūrą, naudojant tik natūralius prieskonius, rūkomos alksnių ir kadagių dūmuose, atveža „Rimo rūkykla“. Turgelyje prekiaujama ir šviežiais lašišiniais upėtakiais, šamais, otais.

Balsių bendruomenės taryba tikisi, kad kiekvieną šeštadienį vykstantis turgelis taps ne tik apsipirkimo vieta, bet ir dar viena erdve susitikti bei susipažinti kaimynams. Balsečius labiau suartins ir čia planuojami koncertai, kita veikla vaikams ir suaugusiems.

Norintys prekiauti savo užauginta ar pagaminta produkcija kreipkitės į turgelio iniciatorę Adonę Markienę telefonu 8-660-00700, el. paštu adone@balsiai.org.

INICIATYVA

Aktyvūs sekmadieniai

Jurgita MAZURKEVIČIŪTĖ

Balsiuose veikianti moteriškumo mokykla „Shakti“ visus balsečius kviečia prisidėti prie sveikatinimo programos gamtoje „Aktyvūs sekmadieniai“.

Kiekvieną sekmadienį 8 val. važiuojame dviračiais iki Balsio ežero, ten darome kvėpavimo pratimus, mankštinamės, maudomės ir taip pasisemiame energijos visai savaitei.

Susitinkame prie „Solo“ klubo (Aitvarų g. 16, greta Balsių pagrindinės mokyklos). Prisijunkite, laukiame jūsų – didelių ir mažų – bet kokiu oru! (www.shakti.lt, mob. tel. 8 675 08787).

Koks turgelis be tradicinės ruginės duonelės?

Meilė augalams – nuo mažų dienų

Pernai gražiausios Balsių sodybos konkursą laimėjo Gina ir Arūnas GAJAUSKAI. Jų sodyba subtilaus ir kuklaus stiliaus, vientiso eksterjero, poilsio zonos linijas joje paryškina kontrastingi augalai. Tai ir lėmė balsiečių simpatijas. Šiuos 2013-ųjų konkurso laureatus trumpai pakalbino „Balsių balsas“.

- Sodybos aplinką kuriate patys ar kreipiatės į specialistus?

Arūnas: „Į specialistus nesikreipiame. Gina meilę augalams, grožio jausmą paveldėjo iš savo mamytės, ji augo nuostabioje ir jaukioje aplinkoje, visą vaikystę ją supo daugybė gėlių ir dekoratyvinių augalų. Gina nuo mažų dienų domėjosi, kokie augalai geriausiai dera tarpusavyje, kurioje vietoje juos sodinti, kaip prižiūrėti ir puoselėti. Todėl, kai tik įsigijome sodybą, ji ėmė planuoti, piešė eskizus ir jau tada įsivaizdavo, kaip viskas atrodys po dešimties metų. Mano užduotis buvo įgyvendinti jos viziją: įrengti laistymo sistemą, paruošti dirvožemį vejai sėti ir gėlėms sodinti. Pats sumeistravau ne vieną zoną, dabar restauruoju lauko baldus. Manau, esame puiki komanda.“

- Sodybai prižiūrėti skirate daug laiko?

Arūnas: „Tai Ginos pomėgis, kurio ji tikrai niekam kitam neperleistų. Jau nuo sausio mūsų namo palangės pasipuošia lentynomis su specialiomis daigyklomis. Žmona mėgsta gėles, tad jai labai patinka dalyvauti visame procese – nuo sėklyčių sėjimo (kurios kartais būna tikrai mikroskopinio dydžio), iki subrendusio augalo sodinimo lauke. Mes labai mėgstame vienmetes gėles, tad kiekvienais metais galime džiaugtis kitokios spalvos augalais. Šiam pomėgiui daug laiko nereikia skirti. Šiek tiek daugiau tenka padirbėti pavasarį, o po to lieka tik džiaugtis rezultatais.“

- Kokius ypatingus ar brangius sielai augalus sodyboje puoselėjate?

Gina: „Išskirčiau kelis: dekoratyvinį klevą, kurio lapai nuolat keičia spalvą – pavasarį jie būna rožiniai, vėliau tampa oranžiniais, dar vėliau žaliai ir geltonai margais. Mums brangi ir sidabrinė eglė, kurią puošiame per kiekvienas Kalėdas. Auginame kelias retesnes pušis. Praėjusiais metais sodybą papuošėme konkurse laimėtu prizų – dekoratyvine slyva, kuri šį pavasarį nuostabiai žydėjo. Iš vienmečių augalų mėgstame begonijas, spriges, bakopas.“

Gražiausią sodybą rinksime dešimtą kartą

Pernai konkursą laimėjusi Ginos ir Arūno Gajauskų sodyba atspindi subtilų šeiminkų skonį
Petro Mažeikio nuotr.

*Balsių bendruomenės tarybos narė
Jolita DERESEVIČIENĖ*

Jau dešimtą kartą Balsiuose renkama gražiausia sodyba. Jubiliejiniame konkurse sulaukėme net 16 pretendentų. Konkurso laimėtojai bus paskelbti per Balsių bendruomenės šventę „Žalieji balsiai 2014“. Laureatams atiteks diplomai ir atminimo lenta su užrašu „Gražiausia sodyba 2014“, visiems konkurso prizininkams bus įteikta po įdomų augalų, kuriuos dovanoja bendrovė „Vilniaus žaluma“.

Gražėja visas mikrorajonas

Anksčiau gražiausią sodybą rinko konkurso vertinimo komisija ir gyventojai, dabar už gražiausiai tvarkomą sodybą balsuoja tik gyventojai. Komisijos nuomonė būna lemiamą tik tada, kai sodybos surenka vienodai balsų.

Gyventojai sodybas gali vertinti pagal kruopščiai atrinktas nuotraukas. Įamžinti vaizdingiausias sodybų vietas nuotraukose jau keletą metų padeda profesionalus fotografas Balsių bendruomenės tarybos narys Petras Mažeikis.

Apžiūrint konkurso sodybas smagu pastebėti, kad jos racionaliai suplanuotos, suskirstytos funkcinėmis zonomis, jų eksterjeras vientisas, neperkrautas augalais, paisoma spalvų dermės, naudojamos natūralios medžiagos, vis rečiau pasitaiko kičo elementų. Vis dažiau sodybų šeiminkai aplinką ima derinti prie namo interjero stiliaus.

Vertindami atsižvelgiame, kaip sodybos dera prie bendros Balsių mikrorajono aplinkos, kaip tvarkomos sodybų prieigos ir jų ūkinės zonos.

Tokie konkursai labai reikalingi, jie skatina žmones tvarkyti ir gražinti savo gyvenamąją vietą. Daug metų vertindami sodybas pastebime, kaip gražėja mūsų mikrorajonas. Keičiasi žmonių požiūris, įpročiai, daugelis stengiasi gyventi kuo gražiau. Prisideda ir tam tikra konkurencija – jei vienas kaimynas puošia aplinką, negali atsilikti ir kitas.

Šių metų konkurso dalyviams linkime sėkmės, gražių idėjų ir kūrybiškumo. Labai norėtume, kad balsiečiai rūpintųsi ne tik savo sodybų aplinką, bet ir teritoriją už tvoros.

Teikiu sklypo tvarkymo ir vejos priežiūros paslaugas.
Kreiptis mob. tel. 8 606 18544.

BALSIŲ BALSELIAI

MŪSŲ BRANDUOLYS

Drauge galime daugiau

Aldėja KURALAVIČIŪTĖ (6 b klasė)

Mokinių savivalda – tai kūrybingų ir pažangių mokinių komanda, atstovaujanti mokinių interesams mokykloje. Nuo 2013-ųjų rugsėjo mokykloje veikia dvi savivaldos: mažoji (3–5 klasių atstovai) ir didžioji (6–10 klasių atstovai).

Savivaldų nariai susitinka kartą per savaitę ir nagrinėja įvairius svarbius klausimus, organizuoja renginius, sprendžia mokiniams iškilusias problemas. Mažajai mokinių savivaldai pirmininkauja Mėta Žemaitytė (5 c), kuriojantis mokytojas – Mantas Karanauskas, didžiosios savivaldos pirmininkas – Adomas Vasiliauskas (8 b), kuriojanti mokytoja – Laima Macevičiūtė. Penki didžiosios savivaldos nariai atstovauja mokiniams Mokyklos taryboje.

Šiais mokslo metais savivaldų nariai išklusė nemažai seminarų, skirtų lyderystei formuoti, profesijai pasirinkti, išmoko pasiskirstyti pareigomis, dirbti grupėmis, organizuoti renginius ir sąžiningai, kruopščiai atlikti kitus darbus. Nariai organizavo arba prisidėjo rengiant pagrindinius, svarbiausius mokyklos renginius – Kalėdų šventę, Valentino dieną, Mokytojų dieną, Sausio 13-osios minėjimą. Be to, savanoriavo parodoje „Moderni mokykla“: padėjo registruoti jos lankytojus, organizavo jiems ekskursijas po mokyklą, budėjo mokykloje prižiūrėdami tvarką.

„Pastebime, kad mūsų grupelė stiprėja ir galime nuveikti daug didelių darbų. Tikimės, kad kitais metais prie mūsų prisijungs dar daugiau mokinių, norinčių ugdyti teigiamos lyderystės savybes, prisidėti prie mokyklos gyvenimo gerovės ir kurti joje kuo geresnę atmosferą“, – teigia savivaldų atstovai.

„Mes – iš didžiosios savivaldos“
Ugniaus Danausko (8 c klasė) nuotr.

KALBINAME BIČIULES

„Labiausiai patiko kepta duona“

*Osmundas MARCINKONIS,
Adomas VASILIAUSKAS (8 b klasė)*

Pagal Europos savanorių tarnybos (EST) programą Balsių mokykloje jau dvejus metus darbuojasi užsienio savanoriai. Šiais mokslo metais mokykloje dirbo verslo administravimo studijas Tbilisio universitete baigusi gruzinė **Natia SHUKAKIDŽĖ (22 m.)** ir ekonomikos studijas Bukarešto universitete baigusi rumunė **Irina MIHUTESCU (25 m.)**.

Merginos sako, kad savanoriauja, jog plėstų savo akiratį, dalintųsi savo kultūra bei išmoktų daug naujų dalykų. Balsių mokykloje savanorės stengėsi padėti vaikams atsiskleisti, talkino mokytojams organizuojant renginius, ir mokiniams, ir pedagogams padėjo pagerinti anglų kalbos įgūdžius.

– Koks metas Lietuvoje jums patiko labiausiai?

Irina: „Ruduo Vilniuje.“

Natia: „Man kiekvieną dieną Lietuvoje patinka vis labiau ir labiau.“

– O kas jums pas mus keisčiausia?

Natia: „Kai prie tavęs prieina lietuvis ir tu nesupranti, ką jis sako, o jis nesupranta, kad tu jo nesupranti.“

Irina: „Man keista, kad lietuviai nepratę vidurdienį valgyti deserto. Savo šalyje pietums valgome kokį nors patiekalą ir dar desertą. Kai mokykloje su Natia užsisakome kokį nors patiekalą ir dar blynų (mums jie – desertas), aplinkiniai turbūt galvoja: „Oho, šios merginos daug valgo.“

– Koks lietuviškas patiekalas jums labiausiai patinka?

Natia: „Žemaičių blynai, kepta duona.“

Irina: „O... kepta duona forever.“

– Ką manote apie Balsius?

Irina: „Balsiai nuostabi vieta gyventi. Čia ramu, daug augalijos. Balsiai – puiki vieta kurti šeimą.“

– Ar nepasigailote artimųjų?

Irina: „Žinoma, pasiilgau. Juk nemačiau jų jau beveik septynis mėnesius. Savanoriai gali trumpam sugrįžti namo aplankyti artimųjų, tačiau aš šia galimybe nepasinaudojau.“

Natia: „Per septynis mėnesius į Gruziją buvau sugrįžusi dukart. Paskutinį kartą gimines mačiau prieš dvi savaites.“

MŪSŲ TALENTAI

Poezijos pavasarėlis

2014 m. gegužę mokykloje vyko tradicinis 5-10 klasių mokinių originaliosios kūrybos festivalis „Poezijos pavasarėlis“. Spausdiname įdomiausius festivalio eilėraščius.

Mėnulio mergaitė

Deimantė Lina PAŠKEVIČIŪTĖ (6 b klasė)

Sėdi mėnuly mergaitė,
Stebi vaikelių sapnus –
Saldų kaip cukrų miegelį,
O kartais baisius košmarus.

Pati ji visai nesapnuoja,
Nes naktį bitutes globoja.
Po pievas kartais bėgioja...
O kartais – tiesiog pasvajoja.

Visos tos krintančios žvaigždės
Ir norai, apie kuriuos tu galvoji –
Mergaitė tau juos išpildys,
Nes ji tas žvaigždeles iš dangaus mėtė.

Šiltos vasaros dienos,
Žydinčios gėlės laukuose –
Skleidžia ji gėrį pasauliui
Ir šypsena mūsų veiduos.

Grožis užburia mane

Paulina MIKALAIUSKAITĖ (7 b klasė)

Pavasaris jau platų žingsnį žengia,
Nubudo žemė, rengiasi margai.
O miškas, žalių rūbą apsirengęs,
Suskamba muzika švelniai.

Į skambų taktą gėlės šypsos,
O saulė siunčia spindulį šviesos.
Dangus pravirksta gal iš laimės,
Nes šito grožio buvo apsvaigintas.

Kaip gera griūt po obelimi į sniegą,
Gulėt ir džiaugtis šia diena.
Ir garsiai šaukti: „Aš laiminga!“,
Nes grožis užburia mane.

Svaigstu nuo žemės grožio,
Nuo sodo baltumos,
Gėlių spalvų margumo,
Ir pievų žalumos.

Mūsų savanorės:
Natia Shukakidze (kairėje)
ir Irina Mihutescu

Osmundo Marcinkonio nuotr.

Teatro studijoje brandinamos asmenybės

Balsių pagrindinėje mokykloje gausu įvairiausių popamokinių veiklų.
Viena jų – teatro studija, kurios repeticijos vyksta dukart per savaitę.

It viena darni šeima

Teatro studijos vadovė – mokytoja Rita Juodelienė (beje, ji ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dėstytoja) ne tik padeda mokiniams atsiskleisti, išreikšti save, ne tik moko teatro gudrybių, bet ir visuomet palaiko, pataria ir ugdo gyvenimiškas vertybes. Studiją lankantys mokiniai, vieni kitus vadinantys teatralais, jaučiasi kaip viena darni didelė šeima ir neapsiriboja vien mokyklinių renginių organizavimu. Jie yra pastatę tokius spektaklius, kaip „Skersgatvio pasaka“, „Maži nusikaltimai“, „Panko skiauterė, arba pirmadienį viskas kitaip“, su kuriuo 2012 m. Vilniaus miesto ugdymo įstaigų teatro kolektyvų festivalyje „Vaidenis“ užėmė II vietą. Studijos lankytojai taip pat jau vaidino Vilniaus teatre „Lėlė“.

Šie mokiniai domisi ir meniniu skaitymu. Lietuvių literatūros ir tautosakos institute vykusiame Spaudos atgavimo dienos minėjime – Kristijono Donelaičio skaitymuose jie skaitė Justino Marcinkevičiaus poemą „Donelaitis“. Perskaityti šį kūrinių šiemet jie buvo specialiai pakviesti į Lietuvos rašytojų sąjungoje vykusį renginį „Poezijos pavasaris“. Ir visa tai įvyko tik per trejus studijos gyvavimo metus.

Teatro studija savo metų veiklą apibendrina apdovanojimų renginiu „Įkalta vinis“, kuriame parodo ne tik etiudų, bet ir dalį teatro virtuvės, džiugina žiūrovus talentu bei išradingumu. Apdovanojimai teikiami ne tik talentingiausiems ir aktyviausiems studijos nariams, bet ir kai kuriems teatrui padedantiems ir jį globojantiems mokytojams bei tėveliams.

Eglė BUDREIKAITĖ ir
Evelina KAZLAUSKAITĖ (10 a klasė)

Eglė Budreikaitė: „Tada prasidėjo gyvenimas“

„Kaskart laukdavau antradienio ir trečiadienio 15 valandos, nes tada prasidėdavo teatras – tada prasidėdavo gyvenimas. Į studiją atėjau aštuntoje klasėje. Pirmais metais bijojau kalbėti prieš klasę bei kitokią auditoriją ir apskritai nežinojau, ką pasakyti. Jei ką ir sakydavau, tai labai skubėdama, „nukąsdama“ galūnes, neartikuliuodama. Tačiau pernai jau dalyvavau mokyklos meninio skaitymo konkurse, kurį laimėjau, šiemet – Lietuvos rašytojų sąjungos, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto renginiuose.

Nemanau, kad esu geriausia ar kad viską moku, nes geriausių nėra. Tiesiog nebijau kalbėti, išsakyti savo nuomonę, pradėjau domėtis ne tik tuo, kas vyksta mano gyvenime, bet ir kas dedasi aplinkui. Pradėjau nagrinėti tekstus, žmonių kalbą, ėmiau pastebėti, kokie žmonės vis dėlto juokingi, kad daugeliui rūpi materialios smulkmenos, o šitai neigiantys – yra vieni didžiausių materialistų. Tą ir parodome savo spektaklyje „Skersgatvio pasaka“.

Labai norėčiau padėkoti mūsų studijos vadovei Ritai. Jei ne ji, visi teatralai būtume tapę viena pilka vidutinybių mase. Vadovė mus globojo, mokė, skatino mąstyti – negailėjo mums

Tokie simboliniai apdovanojimai teikiami renginyje „Įkalta vinis“
Adomo Vasiliausko nuotr.

savo laiko, savaitgalių. Ji mus įkvėpė atkakliai dirbti, būti kaip kumštis, siekti vieno tikslo, tobulėti. Jei išgirstumėte, kokias kalbas ji mums rėžia prieš pasirodymus, netektumėte amo. Po jų viską, ką darydavome – darydavome jos įkvėpti.

Esu šios mokyklos dešimtokė – visi klausia, ar neliūdna palikti studiją. Atsaku, kad ne. Jos nepalieku, niekas iš mūsų jos nepalieka, – ir kitais mokslo metais su vadove Rita ir teatralais statsime spektaklius, tobulinsime juos ir dalyvausime konkursuose. O tam, kas sako, kad studijoje mes žaidžiame, kvailiojame, kad teatras yra nesąmonė, atsaku: „Mielas siauraproty, tu net nežinai, ką reiškia žodis *teatras*, kaip jis padeda žmogui keistis į gera.“

Gabija KUKVIČIŪTĖ (7 a klasė)

Domiuosi fotografija

Fotografija susidomėjau būdama dešimties. Fotografuoti paskatino senelis, su kuriuo praleidžiame nemažai laiko drauge keliaudami, tyrinėdami visa, kas mus supa, ieškodami įkvėpimo ten, kur jo kiti neranda.

Pastaruoju metu labiau pamėgau fotografuoti viena, tai padeda labiau susikaupti, savo akimis pamatyti ką nors išskirtinio, neregėto. Paėmusi fotoaparataus atsipalaiduojau, žiūriu pro objektyvą, svajoju ir leidžiu savo idėjoms,

mintims lietus laisvai. Taip ir gimsta mano nuotraukos.

Su fotoaparatu dažnai einu pasivaikščioti, nes gamta mane įkvepia. Pati apie fotografijos studijas dar negalvojau, tai – mano pomėgis, tačiau norėčiau Vilniaus Justino Vienožinskio dailės mokykloje išmėginti fotografijos kursus.

Mūsų mokykloje vyko fotografijos konkursas „Profesija mano akimis“, – išsitraukiau užduotį nuotraukose pavaizduoti siuvėjo profesiją, už originalią fotografiją man buvo skirta III vieta. Esu parengusi gamtos nuotraukų parodą, kuri kabo mokykloje.

Mokykla taip pat organizavo susitikimą su fotografu Ridu Damkevičiumi. Jis pasakojo apie savo profesiją, patirtį, nuotykius, keliones. Parodė nemažai savo darbų iš serijos „Žmonės“. Jie man padarė įspūdį ir paskatino nenuostabi, fotografuoti.

Atsimenu istoriją: dalyvavau Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms paminėti skirtoje šventėje, viskas buvo taip įdomu, norėjau kuo daugiau nufotografuoti, spėjau išsiamžinti ir su šalies prezidente Dalia Gybauskaitė.

Tikiuosi, kad mano kelias fotografijoje dar tik prasideda...

Rasos kelias
Gabijos Kukevičiūtės nuotr.

Liga

Lana KRASILNIKOVA (5 c klasė)

Jau nubudus pajutau –
Nelinksma diena.
Kalendorių pačiupau –
Manęs testas laukia.

Jau iš anksto ryto
Kūną visą niežti.
Jau spuogiukų šimtas,
Gal man dar pripiešti?

Dar aš išsitraukiau
Sau melsvų dažų.
Po akim jau melsva,
Darosi baisu.

Štai mama užėjo
Ir pradėjo klausit:
– Kur gi tu galėjai
Staigiai užsikrėsti?

Motina nurimus
Sugudraut sumanė
Čiupo švirktą, vaistus –
Gydyt užsimanė.

Kaip aš puoliau rėkti,
Nesavu balsu.
Tinginio liga
Aš nebesergu!

REIŠKINIAI

Patyčios neaplenkia ir mūsų mokyklos

Tomas BIKULČIUS (9 a klasė)

Lietuva pirmąją Europoje pagal patyčias mokyklose. Kaskart, skelbiant šį faktą, jį pakomentuoja koks nors psichologas, kuris pabrėžia, kad mokyklose būtina patyčių prevencijos programa. Tačiau, mano manymu, kažin, ar ji būtų veiksminga.

Kokia gali būti patyčių mokyklose priežastis? Pažvelkime į suaugusiųjų pasaulį. Ten taip pat pamatysime nemažai patyčių. Suaugusieji susikuria visokių bendravimo schemų, tokių kaip oligarchinis režimas, nebaudžiami valdininkai, aukos mentalitetas ir t.t. Rezultatas – viršūnėje įsitaisę „blogiukai“, kurie kankina „gėriukus“, o šie kenčia, drasko save iš nevilties, tačiau nepasijudina tų kelių chuliganų sutramdyti.

Mūsų mokykloje taip pat susiduriame su patyčių problema. Pagal 2013 m. psichologinį tyrimą, mokykloje nevisiškai saugūs jaučiasi apie 28,7 proc., visiškai nesaugūs – apie 3,5 proc. mokinių. Laimei, tyčiojamasi nedažnai ir ne pačiu blogiausiu būdu: kartą per savaitę patyčias patiria 4,48 proc., daugiau nei keletą kartų per savaitę – 8,5 proc. mokinių, dažniausiai jie skaudinami žodžiu. Tyčiojamasi iš tų, kurie kuo nors išsiskiria – aprangos stiliumi, išvaizda, finansine padėtimi, mokymosi rezultatais, tautybe, tarme.

Mokykloje patyčias patiriantys vaikai dažniausiai kreipiasi į socialinį pedagogą Marių Andrulėvičių, mokytojus ir klasės vadovus. Mokykla su patyčiomis kovoja įgyvendindama socialinę-pedagoginę programą „Lions-Quest“, bendradarbiaudama su Vilniaus miesto I policijos komisariatu, organizuodama Tolerancijos dieną ir Savaitę be patyčių.

Patyčių problemai spręsti universalaus būdo nėra. Manau, tikriausiai sutiksime, kad tam reikia supažindinti mokinius ir jų tėvus su realiais šio negatyvaus reiškinio padariniais. Reikia skatinti toleranciją, supratimą ir naują požiūrį. Pasak socialinio pedagogo M. Andrulėvičiaus, šeimos turėtų išmokyti vaikus etikos pagrindų ir kultūringo elgesio, tad „reikia susėsti ir kalbėtis, kalbėtis, kalbėtis...“

Leidinį mokiniams padėjo parengti
anglų kalbos mokytoja **Laima MACEVIČIŪTĖ**
ir lietuvių kalbos mokytoja **Giedrė VAIŠNORAITĖ**

„Balsių blusos“ buvo rekordinės

Giedrė BARTUŠKEVIČIENĖ

„Kaimynas – kaimynui!“ Tai Balsių bendruomenės kiekvieną pavasarį organizuojamo tradicinio renginio – sendaikčių turgelio „Balsių blusos“ – šūkis. Saulėtą gegužės šeštadienį į Balsių mitologinių skulptūrų parką atvykę balsiečiai galėjo paroduoti nereikalingus, bet dar geros būklės daiktus.

„Balsių blusų“ prekeiviams išradingumo netrūksta
Petro Mažeikio nuotr.

Šiurmetinėse „Balsių blusose“ dalyvavo rekordiška daug prekeivių – jų būta net per pusimtį. Renginio išvakarėse aktyviausi bendruomenės nariai Balsių parke organizavo talką – pjovė žolę, žymėjo vietas prekybai.

Šeštadienį renginio dalyviai pradėjo rinktis jau prieš devynias ryto. Prekybos vietas jie įsirengė patys – vieni pasistatė stalus, kiti prekes išdėliojo pasitiesę ant žolės paklotus. Oras prekeivius lėpino, tik reikėjo apsisaugoti nuo kaitrios saulutės spindulių.

Šių metų renginio naujiena – dovanų kampelis, į kurį prekeiviai sunėšė už dyką dalinamų daiktų: įvairių drabužių, buitinės technikos, kėdžių ir kitokių naudingų reikmenų. Čia galima buvo pasiimti net pilną medinės kūdikio lovelės komplektą – štai kokie dosnūs balsiečiai!

Iki pat renginio pabaigos turgus buvo pilnutėlis lankytojų – kai kurie jų sakė apsilankę net kelis kartus, mat tiek visko prisipirko, kad per kartą nepanešė. Itin daug būta vaikiškų prekių: žaislų, drabužėlių, knygelių, laisvalaikio priemonių. Turgelyje buvo galima nebrangiai įsigyti net Balsių mokyklos uniformą.

Renginio pabaigoje paliksminti dalyvių atvyko Balsių bendruomenės folklorinis ansamblis. Jo dainorėliai visiems priminė, kad šventė dar nesibaigė – iškart po „Balsių blusų“ balsiečiai paraginti čia pat išskylauti: atsinešti kepsninių, vaišių ir švęsti Kaimynų dieną.

Parke šurmulyš netilo iki pat vakaro – balsiečiai bendravo, užkandžiavo, dalinosi dienos išpūdžiais ir džiaugėsi gera kaimynyste. Vis pasigirdavo raginimų „Balsių blusas“ organizuoti ir rudenį. Tiesa, organizatoriai to neprižada, bet pavasario šventės tradicija bus tęsiama – smagu matyti, kad toks renginys balsiečiams reikalingas ir jų vertinamas!

Iki susitikimo kitose „Balsių blusose“!

„Ekofon“ vadovaujasi sąžiningomis taisyklėmis

141 namų ūkių Balsiuose šiuo metu aptarnaujančios telekomunikacijų bendrovė „Ekofon“ tikslas – teikti paslaugas, kurių kaina būtų ne didesnė už vidutinę Vilniaus mieste, su klientais elgtis sąžiningai ir siūlyti jiems papildomų namų ūkiui naudingų paslaugų nemokamai arba už itin mažą kainą.

Skambučiai į užsienį – pigesni

Bendrovė „Ekofon“ aktyvią veiklą telekomunikacijų rinkoje pradėjo prieš aštuonerius metus. Kaip ir daugeliui įmonių, pradžia dalinai monopolizuotoje rinkoje buvo labai sunki. Padėjo netradicinis požiūris į verslą bei pasiryžimas naudoti tik naujausios kartos technologijas.

Pagrindinė „Ekofon“ veikla vykdoma tarptautinėje rinkoje, ji susijusi su balso skambučiais. Šiuo metu „Ekofon“ turi tiesioginių sujungimų beveik su viso pasaulio – nuo Japonijos iki Amerikos – operatoriais.

Lietuvoje „Ekofon“ aktyviai pradėjo veikti prieš trejus metus. Pirmiausiai bendrovė pasiūlė daug pigesnių mobilaus ryšio į užsienį paslaugų. Kaip įmanoma naudotis turima mobilaus ryšio SIM kortele, o į užsienį skambinti per „Ekofon“? Kompanijos užsakymu buvo sukurta speciali mobiliųjų telefonų programėlė „Ekofon caller“. Atsisiuntus ją į išmanųjį telefoną ir skambinant juo į užsienio numerį, programa skambučių per specialų visų Lietuvos mobiliųjų operatorių atpažįstamą prefixą nukreipia į „Ekofon“. Šiuo metu šia paslauga naudojasi apie 5000 abonentų.

Versle bendrovė vadovaujasi sąžiningomis ir aiškiais taisyklėmis. Jei klientas telefonu neskambina, jam nieko mokėti ir nereikia, jam netaikoma jokių apribojimų ir minimalių mokesčių.

Teiks netradicinių paslaugų

Kaip sugalvota teikti paslaugas Balsiuose? Čia gyvena dalis „Ekofon“ darbuotojų. Jie nuolat diskutuodavo apie brangų interneto ryšį Balsiuose. Išvada buvo viena: jei nebus konkurencijos, šios paslaugos kaina nesikeis.

„Ekofon“ teikiamos paslaugos pagrįstos technologijomis GPON, kurios pasaulyje aktyviai naudojami tik 4–5 metus. Šios technologijos unikalios tuo, kad lauko tinklui nereikia elektros ir papildomos įrangos, o juk būtent dėl šių dalykų tinkle kyla net 90 proc. gedimų. Kur paklotas „Ekofon“ tinklas – žymių nėra, - bendrovė nestato jokių stulpelių ar kitokių įrenginių. Be to, tokiems tinklams aptarnauti reikia labai nedaug darbuotojų, tai sumažina paslaugų savikainą, tačiau kokybė nenukenčia.

„Ekofon“ yra netradicinis telekomunikacijų operatorius ir gali Balsių gyventojams pasiūlyti įdomių paslaugų. Kai abonentų padaugės, „Ekofon“ Balsių mikrorajone planuoja įrengti vaizdo kameras, kuriomis nemokamai galės naudotis visi bendrovės klientai.

Nuo 2014 m. rudens planuojama tiesiai kliento namo kieme teikti automobilių padangų keitimo paslaugą: sutartu laiku visas keturias automobilio padangas pakeis specialią įrangą atsigabėnęs bendrovės darbuotojas. Numatoma, kad ši paslauga „Ekofon“ klientams kainuos 40 Lt be PVM, ši suma bus įrašyta į gaunamą sąskaitą už internetą.

Rudenį dirbtuvėse Balsiuose taip pat planuojama pradėti itin palankiomis kainomis remontuoti elektros įrenginius, kompiuterius, telefonus, jų remonto eigą klientai galės stebėti internetu.

Parengta pagal www.ekofon.lt

**AR NORĖTUM IŠMOKTI ŠOKTI:
VALSĄ, TANGO, RUMBĄ, ČA ČA ČA, SAMBĄ...
ŠOKTI IŠMOKSTA VISI!**

TOMO PETREIKIO ŠOKIŲ STUDIJA
Pramoginių šokių pamokos
Balsių mokykloje nuo 2014-09-19
penktadieniais 18:30 val.
mažojoje sporto salėje

Informacija:
www.tpsokiestudija.lt
Tel. + 370 612 19 937
El. p. info@tpsokiestudija.lt

Jei turėtume kinologinės veiklos parką

Balsių bendruomenės tarybos narė
Jolita DERESEVIČIENĖ

Kodėl neįrengus tokios vietos, kur savo šunis galėtume mokytį gero elgesio, kur naudingai, niekam netrukdydami, leistume laisvalaikį? Čia gyvūnų augintojai ne šiaip lakstyti su šunimis, bet rimtai juos dresuoti, organizuoti šunų augintojų renginius, burtų jų bendruomenę. Tinkamai įrengta ir pačių gyventojų prižiūrima vieta padėtų spręsti ne vien „šuniškas“, bet ir jaunimo užimtumo, bendruomenės saugumo, sveikatinimo, viešosios tvarkos, švaros bei kitas problemas.

Lankydami svečiose šalyse, kur kinologinė kultūra skaičiuoja šimtmečius, turbūt nė vienas pagalvojote: kada ir mes turėsime šiuolaikiškų dresūros parkų, aikštynų, kur galėsime turiningai leisti laisvalaikį su savo augintiniais? Apie tai kalbamės su šunų dresūros mokyklos „Smart Dog“ kinologu **Karoliu GRIGALIŪNU**.

- Ar mūsų šalyje šunų augintojams sudaromos tinkamos sąlygos mokytį savo keturkojus, organizuoti savo renginius?

- Teritorijų, skirtų šunims dresuoti, Lietuvoje nėra. Tokių teritorijų turi nebent valstybės tarnybos, kur dirba kinologai, tačiau jos civiliams asmenims neprieinamos. Paprastiems dresuotojams tenka dirbti šunų vedžiojimo aikštelėse mieste, savo sodybose ar tam tikrose miesto vietose sutartyse su savivaldybėmis nustatytu laiku. Deja, šios vietos, kaip ir šunų vedžiojimo aikštelės, nėra pritaikytos šunims profesionaliai dresuoti, tad darbuotis labai sudėtinga.

- Kaip turėtų atrodyti specialiai šunims dresuoti įrengta vieta?

- Tokia aikštelė turėtų būti aptverta ir apšviesta. Tai pagrindiniai dalykai, kurių labiausiai trūksta ir dresuotojams, ir šunų augintojams – juk miestų šunų vedžiojimo aikštelėse tokios infrastruktūros nėra. Šios aikštelės nedidelės, dažniausiai jos būna įrengtos visiškai greta daugiabučių, perpildytos nereikalinga įranga, o, nuošalesnės neretai tampa prastos reputacijos žmonių susibūrimų vieta. Šių aikštelių niekas neprižiūri ir jos greitai suniokojamos.

- O koks, jūsų manymu, turėtų būti kinologinės veiklos parkas?

- Ši vieta turėtų būti itin plačios paskirties. Pirmiausiai dėl to, kad veiklos su šunimis yra be galo daug – nuo įprastos dresūros iki vikrumo rungčių ar terapinių užsiėmimų. Kinologinės veiklos parkas pirmiausiai būtų skirtas aktyviai leisti laisvalaikį, jame lankytųsi šeimos ir jų augintiniai. Labai svarbi šios veiklos dalis – švietimas. Toks parkas galėtų tapti edukacijos bei pažinimo vieta. Žinant, kiek daug žmonių augina šunis, kiek daug yra veiklos su šunimis rūšių, išties gaila, kad Lietuvoje tokio parko nėra.

- Keletą kartų lankėtės Balsiuose, jūsų kolegos kinologai mūsų bendruomenės vaikams mokykloje rodė specialią programą. Ar, jūsų nuomone, mūsų mikrorajone prigytų kinologinės veiklos parkas?

- Balsiai – puiki vieta, nes šis mikrorajonas netoli miesto centro. Jis puikiai pasiekiamas ir viešuoju transportu. Aplink daug žalumos, erdvės, kur galima netrukdam

kitiems užsiimti su augintiniais. Plėtojama kinologinė veikla naudinga jau vien tuo, kad stiprina keturkojų auginimo kultūrą. Ji daro gerą įtaką šunis auginančių ir jų neturinčių žmonių santykiams. Žmonės mokomi švariai laikyti savo keturkojus draugus, netrukdyti kaimynams ir aplinkiniams, sumažėja neklusnių, nedresuotų ar pavojingų šunų. Ten, kur plėtojama kinologinė veikla, tampa švariau, saugiau, gyvūnų augintojai būna kultūringesni ir labiau išprusę.

Be to, kinologinė veikla daro įtaką ir nepilnamečių, paauglių užimtumui. Vaikai noriai bendrauja su gyvūnais, tad jiems galima rengti kinologijos paskaitas, pamokėles, įtraukti juos į naudingą veiklą. Tuomet jie augs jautresni, mokės rūpintis silpnesniais, taps atsakingesni. Tokia praktika plačiai taikoma Europos šalyse.

Lietuvos kinologų draugijos prezidentė Ramunė Kazlauskaitė džiaugiasi Balsių bendruomenės atstovų siūlymu bendradarbiauti: „Smagu, kad Balsių bendruomenės aktyvas supranta kinologinio švietimo svarbą, domisi Lietuvos kinologų draugijos Mokymo centro edukaciniais projektais. Tai šiuolaikiškas požiūris. Juk ne baudomis ir draudimais, o pasiūlę šunų augintojams mokytis, užtikrinsime saugumą ir viešąją tvarką. Be to, sumažinsime susipriešinimą tarp tų, kurie augina šunis ir tų, kurie jų nemėgsta. Jei jūsų bendruomenės nariai nori šviestis, būtinai jiems padėsime.“

Kinologas Karolis Grigaliūnas teigia, kad kinologinis parkas padėtų stiprinti šunų auginimo kultūrą „Smart Dog“ nuotr.

DISKUTUOKIME

Kokiu keliu judėsime į miesto centrą

Balsių bendruomenės tarybos pirmininkas
Rimantas MICKA

Sparčiai augantį Balsių mikrorajoną, kuriame gyvena daugiau kaip 10 000 žmonių, su Vilniaus centru jungia vienintelė Žaliųjų ežerų gatvė. Didėjant transporto srautui, augant automobilių spūstims, Balsių bendruomenės tarybos manymu, būtina atnaujinti diskusiją dėl strateginio požiūrio į mikrorajono kelių plėtros planus.

Dar iki 1989 m. kai buvo suprojektuotas Balsių mikrorajonas, per jo vidurį, lygiagrečiai Ragučio gatvei, buvo numatytas šiaurinis miesto aplinkkelis, kuris turėjo sujungti Nemenčinės ir Molėtų plentus. Praėjo daugiau nei du dešimtmečiai, iškilo mikrorajonas, susikūrė vietos infrastruktūra, o Vilniaus miesto bendrajame plane liko tik dalis anksčiau numatytos Nemenčinės ir Molėtų plentų jungties. Pagal ją kelias nuo numatyto tilto per Nerį tarp Pečiukų ir Ožkinių vingiuotų per sodų bendriją raguvos tarp Laumių gatvės ir Balsių mokyklos link, toliau lygiagrečiai Ragučio gatvei ir įsijungtų į Žaliųjų ežerų gatvę ties Verkių Riešė. Nuo čia nuspręsta transporto srautą nukreipti praplėsta Žaliųjų ežerų gatve Santariškių žiedo link.

Įgyvendinant tokį projektą, reikėtų:

- išpirkti buvusiems savininkams gražintas žemes, nes gatvei plėsti rezervuota daugiau kaip 8 ha žemės (dalyje jos jau atkurta nuosavybė);
- raguvoje tarp Laumių gatvės ir Balsių mokyklos iškirsti miškelį;

- spręsti perėjų problemą, kaip moksleiviams saugiai pasiekti mokyklą, nes Balsių mikrorajoną padalintų judri keturių eismo juostų gatvė, ji taptų rimta kliūtimi dviratininkams bei pėstiesiems;
- iškeldinti keliasdešimt Ožkinių ir Verkių Riešės gyventojų, kurių būstai yra numatyti ties kelio ribose,
- per Riešės upelį su stačiu šlaitu ir kelio vingiu pastatyti viaduką;
- rekonstruoti labai avaringą Popieriaus ir Žaliųjų ežerų gatvių sankryžą.

Tokį planą būtų labai sunku įgyvendinti techniškai, be to, tam pririnktų milžiniškų investicijų, tad galima konstatuoti, kad šis nuo 1978 m. atidėliotas projektas, anot Viliaus mero Artūro Zuoko, bus atidėtas dar iki 2040 m.

Todėl Balsių bendruomenės taryba siūlo apsvarstyti kitą variantą. Dar 1978 m. miesto generalinio plano schemoje Nemenčinės ir Molėtų plentui sujungti numatyta tiltą ties Ožkiniais projektuoti piečiau – ties Veržuva, Ožkinių pradžioje, ir praplėsti dabartinės Ožkinių, Popieriaus gatves bei Žaliųjų ežerų gatvės atkarpa nuo sankryžos su Popieriaus gatve iki Santariškių žiedo. **Tokio plano pranašumai:**

- iš Balsių, Gulbinų ir Santariškių mikrorajonų būtų galima patekti į Saulėtekį, Dvarčionis, Naująją Vilnią ir pietinį Vilniaus aplinkkelį nekertant Baltupiui, Žirmūnų ir Antakalnio;
- tiltas būtų statomas gana siauroje Neries vagos dalyje su neaukštais šlaitais;
- transportas būtų nukreiptas Ožkinių ir Popieriaus gatvėmis, kurias galima praplėsti neiškeldinant gyventojų;
- naujam keliui tiesi nebereikėtų rezervuoti bei išpirkti daugiau kaip 8 ha žemės greta Ragučio gatvės, tad čia būtų galima tęsti žemės nuosavybės atkūrimą – pagaliau savininkai galėtų ja naudotis ir statyti gyvenamuosius namus.

Kur Dundulis susitiko Laimą

Ieva BARTAŠEVIČIŪTĖ

Susitiko kartą karo ir žaibų dievas Dundulis, visateikiančioji ir visaatimančioji deivė Laima ir midaus darytojų dievas Ragutis. Skamba kaip sakmė ar legenda? Vis dėl to Balsių mikrorajono gatvėvardžiai pasakoja dar įdomesnių istorijų: čia ir Žilvinas su savo žalčiais apsilanko, ir kaukai su aitvarais pas medaus ir bičių dievą Bubilą keliauja. Tačiau kam gi kilo mintis įamžinti mitologines būtybes ir dievybes Balsiuose? Kodėl būtent šiame mikrorajone?

Atspindi istoriją ir vertybes

Gatvėvardžių paskirtis labai praktiška – jie padeda žmonėms susiorientuoti erdvėje. Daugelis gatvėvardžių visų pirma žymi geografinius vietovės objektus (Ežerų, Miško ir pan. gatvės). Tačiau panagrinęję miestų ir miestelių gatvių pavadinimus atidžiau galime pažinti tautos istoriją ir kultūrą.

Gatvėms suteikiami tautai bei valstybei nusipelnusių garsių asmenybių vardai (Vytauto, S. Dariaus ir S. Girėno, J. Basanavičiaus), taip pat įamžinamos svarbios istorinės datos ar įvykiai (Vasario 16-osios, Kovo 11-osios). Gatvėvardžiai gali atspindėti ir visuomenės bei valstybės puoselėjamas vertybes – laisvę, nepriklausomybę, taiką, santarvę ir pan. Tad nenuostabu, kad vykstant įvairiems radikaliems politiniams pokyčiams, dažnai pakeičiami svarbiausių ir didžiausių gatvių pavadinimai. Pavyzdžiui, prasidėjus Sąjūdžiui, visoje Lietuvoje pradėta rūpintis sovietinių gatvėvardžių keitimu į ankstesnius istorinius gatvių pavadinimus. Tačiau Lietuvai atgavus nepriklausomybę, iškilo dilema: kokius vardus suteikti dar tik kuriamų mikrorajonų gatvėms?

Atsižvelgta ne į visas rekomendacijas

Mintis naujuosiuose rajonuose įprasinti mitologinį lietuvių paveldą ir taip išsaugoti jį nuo užmiršties kilo tuometiniam Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto direktoriui profesoriui Norbertui Vėliui, šiai iniciatyvai pritarė ir Vilniaus miesto taryba. Mitologiniai pavadinimai turėjo būti suteikti naujam gyvenamajam mikrorajonui Žaliųjų ežerų apylinkėse. Balsių gyvenvietė buvo pasirinkta neatsitiktinai. Savo ataskaitoje Vilniaus miesto tarybos Pavadinimų suteikimo komisijai N. Vėlius rašė: „<...> apie išskirtinas šių apylinkių vietas, pradedant jau nuo Verkių, yra pasakojama daug sakmių ir padavimų.“ Šias sakmes ir padavimus žymus mitologas turėjo gerai

išmanyti, jis drauge su šeima atostogaudavo Kryžiuokų kaime greta Balsių.

Balsių gatvėvardžių projektas buvo pradėtas kurti 1991 metų pradžioje. Pirmąjį siūlomų gatvių pavadinimų sąrašą sudarė minėta Pavadinimų suteikimo komisija, o įvertinti šį sąrašą buvo paprašytas N. Vėlius. Profesorius rekomencijoje teigiama, kad, renkant vardus, pirmenybė turėtų būti teikiama gamtos mitinėms būtybėms, o blogi įkūnijančių, ar su blogiu susijusių būtybių pavadinimų reikėtų vengti. Renkant pavadinimus N. Vėlius siūlė remtis tik patikimais rašytiniais mitologijos, tautosakos ir gyvosios kalbos šaltiniais.

Vis dėl to buvo atsižvelgta ne į visas jo rekomendacijas. Pavyzdžiui, iš galimų pavadinimų sąrašo nebuvo išbrauktas Vaidevučio vardas, nors, pasak N. Vėliaus, tai – ne lietuvių, o prūsų mitinio karaliaus vardas. Anot bemaž visų tyrinėtojų, vienas svarbiausių baltų dievų Perkūnas Balsiuose dėl nežinomų priežasčių buvo įvardintas kaip Dundulis. Įdomu ir tai, kad į komisijos sudarytą gatvių pavadinimų sąrašą nebuvo įtraukti profesorius siūlyti Dimstpačio, Klystžvakės, Undinės pavadinimai, o Lizdeikos vardas pakeistas bendresniu – Žynių gatvėvardžiu. Tačiau pagaliau iš daugybės siūlytų ir atmetų mitologinių vardų Balsių rajono gatvėms buvo atrinktas trisdešimt vienas su mitologija susijęs pavadinimas.

Skatina domėtis mitologija

Monografijos „Lietuvių ir prūsų dievai, deivės, dvasios: nuo apeigos iki prietaro“ autoriaus, etnologo profesorius Rimantas Balsio nuomone, suteikti gatvėms senųjų mūsų dievų vardus – įvairiais požiūriais sveikintinas reiškinys. Visų pirma tokiu būdu domėtis senąja baltų religija ir mitologija skatinami jauni žmonės. Be to, mitologiniai gatvėvardžiai primena, kad lietuvių kalba, istorija ir religija – nepaprastai turtinga, tad tuo tereikia norėti ir mokėti pasinaudoti. Svarbu ir tai, kad, naudojantis mitologijos ir tautosakos lobynais, bus išvengta nevykusių, nieko bendra su krašto istorija ar kultūra neturinčių gatvių pavadinimų.

Nors N. Vėliaus ranka rašytose pastabose dar liko daug mitologinių būtybių ir dievų vardų, jais teks pavadinti jau kitų mikrorajonų gatves. Pasak Balsių bendruomenės tarybos pirmininko Rimanto Mickos, Balsių mikrorajonas – jau galutinai suformuotas, tiesi daugiau gatvių nebeplanuojama, nebent naujų pavadinimų prireiktų, jei ateityje keistųsi kaimyninių sodų bendrijų statusas.

Tarp N. Vėliaus rekomenduotų pavadinimų buvo ir bičių deivės Austėjos vardas, kuris suteiktas gatvei ir įamžintas mitologinės skulptūros pavidalu. Petro Mažeickio nuotr.

VIZIJA

Daugiafunkcio centro nauda nekelia abejonių

Balsių bendruomenės tarybos pirmininkas
Rimantas MICKA

Jei Balsiuose, ties Ragučio–Balsių–Bubilo gatvių sankirta, atsirastų daugiafunkcis centras, po jo stogu tilptų tai, ko mūsų mikrorajone vis dar stokojame.

Gyvename vis didesniu tempu, vis mažiau laiko galime skirti sau, savo sveikatai, sportui ir kūrybai, o tie, kuriems reikia daugiau dėmesio, rūpesčio ir globos, patiria vis didesnę socialinę atskirtį. Po truputį atšala santykiai tarp šeimos narių, kaimynų draugų. Taip vyksta ir dėl to, kad, pamirštame bendrauti „gyvai“, nes vis daugiau laiko praleidžiame virtualioje erdvėje. Svetimėjame ir užsidarome savyje.

Šią vienišumo mieste problemą galėtume išspręsti burdamiesi į bendraminčių klubus, sporto komandas, lankydami šokių pamokas, saviveiklos kolektyvus, dalyvaudami kūrybinėse stovyklose ir dirbtuvėse, pasinerdami į bendruomeninę veiklą. Rasti vietą šioms pomėgiams, derinti juos su šeimos interesais padėtų gyvenamuosiuose mikrorajonuose įsteigti daugiafunkčiai veiklos centrai.

Tokių centrų kūrimu pirmiausia turėtų pradėti rūpintis vietos bendruomenės:

tokia įstaiga pakeltų mikrorajono žmonių gyvenimo kokybę, sumažintų atskirtį, skatintų bendruomeniškumą. Daugiafunkčių centrų veiklai palaikyti miestų bendruomenės galėtų pasinaudoti Europos Sąjungos 2014–2020 m. parama.

Savivaldybė centrams galėtų skirti neintensyviai ir neefektyviai naudojamų patalpų. Jas tinkamai įrengti padėtų verslininkai, jie ir vietos bendruomenės drauge šiuos centrus administruotų.

Daugiafunkciai centrai taptų puikia vieta įgyvendinti Lietuvos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos projektams socialinių paslaugų teikimui organizuoti. Prie tokios veiklos galėtų prisidėti bendruomenės savanoriai, nevyriausybines organizacijos, socialinio verslo atstovai. Čia, paslaugų sektoriuje, būtų sukurta naujų darbo vietų, skatinami kurtis verslo inkubatoriai, galėtų būti plėtojamas ir šeimos verslas, amatai, kūryba.

Tokiuose centruose būtų galima derinti ne tik laisvalaikio veiklą, bet ir pasinaudoti vaikų priežiūros paslaugomis – atžalas būtų galima patikėti šiose įstaigose iki vėlaus vakaro veikiančioms vaikų darželiams.

Šiuose centruose galėtų būti teikiamos dienos socialinės priežiūros paslaugos senjorams ir neįgaliesiems – tai būtų labai rimta parama dirbantiems jų artimiesiems. Daugiafunkciuose centruose galėtų įsikurti šeimos medicinos centras, socialinės rūpybos skyrius, nevyriausybines sveikos gyvensenos ir senjorų organizacijos.